

Rakkaat kädet.

Kädet känsäiset, suuret ja kovat
niin hyvät ja rakkaat ovat.
Kädet vahvat ja ruskettuneen
minun osaani kantaneet.

Kun taakkaa en jaksanut yksin,
niin käydessä vieretyksin
kädet jäntevät tukivat niin,
etten joutunut uuvuksiin.

Ne torjuivat tuskan ja pelon,
jos aavalle kauaksi melon.
Kädet känsäisen vahvat ja kovat
niin hyvät ja rakkaat ovat.

Martta Kulonen:

Murhe.

Murhe mun mieleeni hiipi
kuin hämähä hiljainen,
kuin valtava, musta siipi
pois päiväni pyyhkien.

Sen painavan tunnelman alla
minä itkin ja vaikersin.
Oli murhetta kaikkialla,
minä yksinkö nääntyisin.

Minä pelkäsin outoja teitä,
minä kaihdoin kaarteita sen.
Suru sentään seurasi meitä,
oli aulis ja uskollinen.

Kun ystäviini en yllä,
kun he kaikkoovat kauemmas.
SURU seisoo varmasti kyllä
vaijeten vierelläs.

Martta Kulonen:

Ehtoopuhteella, alla joulun

Ehtoopuhteella ,joulun alla,
kun lumipilvet käy matalalla.
Kun hieman hiljeni päivän pauhu,
Hämyyn hälveni saunan sauhu.
Minä vanhan, tuttavan kirjan avaan
ja siitä vaikean läksyn tavaan.

" Hyvä tahto ihmisten kesken..."
Loppui sanat, jäi lause kesken.
Ei tään vaikean läksyn mukaan
edes puolitiehen pääse kukaan.
..."ja maassa rauha," niin jatkuu luku.
Milloin oppii sen ihmissuku ?

Mennyt vuosi kun vaihtuu uuteen
ja katse kääntyy vastaisuuteen.
Kesken kylmimmän vuodenajan,
pimeyden ja valon rajan
saamme lahjaksi Joulun armaan,
JUHLAN --keskeen arjen harmaan.

On herkän herttainen jouluaatto.
Terve, terve nyt mummo, taatto.
Pienet kädet jo kaulaan kiertyy,
silmät loistaa, vaivat lientyy.
HYVÄ TAHTO on ihmisellä,
Toivo, rauha taas sydämellä.

Martta Kulonen:

Pitkäperjantai.

Niin pitkä on arkinen perjantai,
koko ihmisen iän se mataa.
Kohooko koskaan sunnuntai
maanpiirin harmaata rataa.

On sinutkin varmaan vuorollaan
ihanteinesi ristille lyöty.
Raadeltu, pilkattu - piloillaan
vartioillesi vaatteesi myöty.

Jos on sun sielussas murhetta vain
ja kylkesi vuotaa verta,
toko jälkeen pimeän perjantain
viela paistaa aurinko kerta,

Toki Pääsiäisaamuksi kirkastuu
näköpiirisi ahtaus tälleen.
Olemuksesi karstasta kuoriutuu,
Yksi kevät on saapunut jälleen.

Martta Kulonen:

Sellaista sattuu.

Piikkilanka-aidan takaa
"sonnivaska" katsoi vakaa.
Mitä mulli mietiskeli,
mailman menoo mällisteli,
luone tyhjän sammalmättään .
Siispä aivan pyytämättään
nuhdin maasta makiata
tukun puna-apilata.
Ahmas ruohon,rouskutteli
sonnivaska,lysti veli.
Kiitokseksi nuoli kättä
ja vahingossa,kieltämättä
koko käden hällpäs suuhun,
puraisi jo sormiluuhun.
Kuului parku,vuoti verta:
"Pistä,pistä toinen kerta
sormet suuhun sonnivaskan"
kuului kiusoittelu Jaskan.
Sonni se vain kummasteli,
silmiänsämällisteli.

Jos nyt oikein tuumitaan
niin sitä sattuu kelle vaan,
että tiellä elämänsä
tapaa vanhan "ystävänsä,
jonka karkeen kielen alta
paljastuukin sattumalta
varsin vahva hammaslaatu,
puuremista varten saatu.

Martta Kulonen:

Hymyilemme.

Maaailmalle valoisalle
hymyilemme
pienet serkut,
herrantertut,
ja poseeraamme isikullan kameralle.

Kuinka oiskaan päivä
tumma
keväinenkin,
ilman teitä,
enkeleitä ?
Aikuisenkin
tyhjä vuotten summa.

Martta Kulonen:

Luojani, kuka lienetkin.

Luojani, kuka lienetkin,
kaikkivaltias, armottomin.
Sua kerran pyysin ja rukoilin,
hukkuva huusin, vaikersin.
Ei mulle vastannut kaikukkaan --
Ei lohdun sanaa ainuttakaan --
Koskessa purteni murskaten
taistelin yksin, uupuen.

Hukkui silloin ihminen,
Vaan pisarasta pahuuden
virkosi kyy, matonen maan,
joka raateli myrkkyhampaallaan.
Koiruohomaljan katkeran
joi lääkkeeksi sielun sairahan.
Samasta maljasta tarjonnut on
muillekin polulla turmion.
-- --

Sua riemulla kiitän, kuka lienetkin
luojani suuri, armollisin.
Olet ankara, pitkämielinen.
Takaa vuosien kaukaisten
kohtasin jälleen, nöyrytyen:
Mikä parhain on, nyt ymmärrän sen.
Päiväni hiljaa seestyen
käy kohden iltaa, hämärtyen.

Martta Kulonen:

Talitiintti.

Talven selkä taittuu jo ,
jälleen näkyy aurinko.
Tosin vielä talitiintti
multa einettänsä intti.

Päivä vielä on lyhyinen,
vaan ahkerasti nokkien
elää pieni leulaja,
murheitaan ei valita.

Mitä arjen ihminen
sulta oppii, varpunen ?
Työtä tee ja ahkeroi,
köyhä tuskin muuta voi.

Martta Kulonen:

Jumalankuva.

Oli mulla kultainen jymala,
jalus kuin kristalli hohti.
Sitä halusin, poloinen ,palvella
ja katsoa taivasta kohti.

Ei sietänyt ainekset jumalan
kirkasta, lämmintä säätä.
Olin savesta valanut vasikan
ja jalustan sulamaa jäätä.

--- -- -- -- --

Polo palvoja tyhjyyttä säikähtää,
kun sortui valtias seppel~~h~~epää.
Hiljaista on ,kunnes mä saan
uuden, aidomman asukkaan.

Martta Kulonen:

Särkyi tiimalasi.

Minä seurasin silmin kirvelevin
kuinka hiekka lasissa valuu.
Minä odotin totisin toivehin
miten alkaa takaisin paluu.

Särkynyt ---Särkynyt, -- Etkö sä nää,
miten mahdotonta on paluu.
Myrkyn lailla se kirvelee,
kun pettymys sieluun valuu.

Minä huudan--tuskaani huudan.
Ei käänny -- ei alkane paluu.
Turhaa -- turhaa miksi mä puudan.
vähät voimani hiekkaan valuu.

Martta Kulonen:

Sudenkorento.

Pienoisen lammikon äärellä
se syntyi kerran keväällä
lintu välkkyväsiipinen
oikea "Pirunhevonen."

Se tahtoi nousta taivohon,
se aavisti: Elämä lyhyt on.
Hurmaantuneena päivää päin
se kohosi siivin kimmeltävään.

Vaan kun ehtii viileä illansuu
sen siivet kiiltävät kangistuu.
Päin mättäitä kääntyi lennon kaari.
sen hautasi lammikon kostea saari.

Oli loistava lento se neitsyen,
vaan lyhyt oli lemmentarina sen.
Se eli vain suvisen sunnuntain.
Se näki vain yhden Helluntain.

Martta Kulonen:

Mielipaha.

On perheessä possukin tarpeellisen,
se on kiltti ja hauska ja hyödyllinen.
Jos puurosi pohjaan takertuu
tai happanee jokin herkku muu
niin possupa kasvaa ja lihoo vaan
kun se kaikki syö mitä annataan.
Jos raaputat korvaa--kehaset vähän
se ymmärtäväisenä tyytyy tähän.
Ei vastaansano -- röhkii ja myöntää
ja ruhonsa rehujen lämpöön työntää.

On perheessä possu hyödyllinen
ja varsinkin lapsista lystillinen.
Ei tietääkseenkään ilveilystä ,
vaan vartoo kyljen kyhnytystä.
" Tule ruuheille nyt- pos - posu- posu"
"Eikö keitoksen käry jo kärsään osu ?"
- Kas köntystä, se vain nokkaansa nostaa
Tälläkö tavalla se kohtelun kosta.
- kuka ties, jos possun on kipeenä maha.
- Kuka ties, jos possun on mieli paha.

Isoäidille.

Minä kaukaa katsellen tänään nään
vanhuksen lempeän, harmaapään.
Hän näyttää hetkeksi pysähtyvän
ja on kuin alati miettisi hän
miten päivänsä vierivät verkalleen
lapsuuden aamusta vanhuuteen.

Hän juossut on tutuiksi tantereet,
ahon mansikkamättäät ja pientareet.
Siellä pelmikoinut on "humman" harjaa
ja kotiin saattanut "rusthollin" karjaa.
Koti sisarusparven armaan.
oli maailman parahin paikka varmaa.

Hän muistaa nuoruuden keväimen,
ilon terveen, puhtaan ja onnellisen.
Niin paljon lupaavan huhtikuun,
kukkivan tuomen ja omenapuun.
Oli uskoa, toivoa täynnä rinta.
Oi nuuruuden aikaa kaunoisinta.

Taas valkeni kerran päivä uus,
tuli vastaan vakava velvollisuus.
Koko elämän pitkän ja antoisan
kävi keralla kumppanin luotettavan.
Työtäytteiset päivät ja vuodet nää
oli täysipainoiste elämää.

Nyt viettää hän hiljaista ehtootaan
rauhassa armaan, kotoisen maan.
Hän ahkeruudella ansainnut on
tään siunatun iltatuokion.
Hän kätensä antoi Herralleen
tyytyen korkeimman ohjaukseen.

Martta Kulonen:

Se Harmi.

Se harmi, se harmi, se harmi,
kuin karstalla sisintä karmi.
Minkä kolttosen mokoma teki,
kun nähteni nenästä veti.

Ei siedä sellaista myöntää.
Se parasta sivuun on työntää
ja tappaa vaikenemalla
ja haudata hattunsa alla.

Syksysää.

On sykkysää.
Ruohonkorren puree jää.
On öisin huuranteessa.
Näät lehden yöllä jäätyneen
lepäävän uuranteessa.
Päivä kesään kuolleeeseen
katsoo silmät veessä.
--On talventulo eessä.

On syksysää.
Taivaan lamppu hymyää.
Valoansa kelmeää
se yli tienoon levittää.
Tiukemmaks käy huolten huntu,
sydämes' on syksyn tuntu,
sumu tihkuu - - itkettää.

On syksysää.
Aamunkoissa nuori jää
jalan alla rabahtaa.
Mielen saittiimmaksi saa
syksyn kirkas taivas.
On paljon jäätä, pimeää-
toisarvoiseksi silloin jää
sun oma, pieni vaivas.

Martta Kulonen:

Piilopirtti.

Minun piilopirttini varmaan
on peittynyt hankehen syvään.
Alla katon tuohisen, harmaan
mua taattoni ohjaili hyvään.

Käyn piilopirttiini lymyyn
yli nientosten jäljettömäin.
Tuttavan räppänen hymyyn
kuunvalon lankeevan näin.

Jouluaattoamuna havaan
takana lumisen uksen.
Muistojen lippaan avaan,
Sieltä löydänpö lohdutuksen ?

Löytyihän palkaksi vaivaan
yksi aarre ruostumaton.
Sille kuunvalolampusta taivaan
säde kirkas langennut on.

Toki tuokion viivysin vielä
--Hiljaa loppaani suljin.
Ja kaukana kuutamotiellä
muistojen lumoissa kuljin.

Martta Kulonen:

Kevätsiivous.

Kevätsiivous tehty on sydämessään,
joka komero juuletettu.
Pieni ikkuna, katsova päivään päin,
on pölystä puhdistettu.

On hetkeksi väistynyt talvi ja syys,
On somaa ja siistiä mulla.
Pois kannettu itsekeskeisyys,
- On tilaa vierahan tulla.

Keväinen aurinko herättelee,
tienoita, kukkamaita.
Mun sydämeni hiljaa odottelee
vierasta -- Helluntaita.

Martta Kulonen:

Kotini raunioilla.

Mun kotini pienen paikalla
vain kasa tuhkaa on.
Raunion keskellä kolkkona
savupiippu lohduton.

Paikalle kiireesti kiiruhdin
kun unessa kutsun sain.
Sen retken turhaksi havaisin,
Itkua----kaihoa vain.

On pihamaallasi muistoja
joka alalla askelen.
En milloinkaan toki unohda
päiviä piirissä sen.

Siellä kestin suruni suurimmat
ja onnenipäivät näin.
Elin siellä unelmat hurjemmat,
--taas kuljin painuvin päin.

On kotini pienen paikalla
kaikki tuhkakki palaneita.
Polkuni, kuljetun vaivalla,
päässä vain raunioita.

Köyhyys.

Köyhyys on kuin harmaa pölypilvi,
kuin kiusallinen kerrostuma kaiken yllä.
Köyhyys on asia, jota ei voi kieltää eikä salata.
Se on kuin pingoitettu köysi, jonka
sisäpuolelta ei ole lupa astua ulos.
Se sanoo EI tärkeissä tilanteissa.
Se on talousarviosi punainen kynä.
Köyhyys on ovela ja vaivalloinen vieras.
Se on mielialojen vaaka ja lämpömittari.
Se masentaa mielen ja turruttaa tahdon,
syövyttää voimat vähin erin.
Köyhyys on epäsosiaalinen, eikä auta ketään.
Sillä on avaimet sydämen syvimpään soppeen.,
mutta sillä on myös ~~asiantuntijansa~~ puolustus-asiantuntijansa.
Sillä on lupa ilkkua mielin määrin
ja hyristä halveksivasti vielä haudallaskin.
Köyhyydellä on myös lukuisia "lempinimiä"
joista RAHANPUUTE ei suinkaan ole ainoa.
Köyhyyden toukokuöstä kasvaa katkeruuden puu,
jonka kaatamiseen on yhrattu omaisuuksia.

Toukokuun päivänä

Tänä päivänä on auriko pilven takana piilossa
Tänä päivänä lapset juoksevat puukengissä lap-lap-lap.
Ilo on kuitenkin herttaisen välitöntä.
Tämän päivän nuoret eivät astela keveästi tanssiaskeli.
Se marssii puukengissä ja SA-saappaissa.
Mutta kaikesta huolimatta nuoruus on taivaallisen
ihanaa.

Älä sinä isoäiti-isä pahastu, joskaan saappaan jyske
ja puukengän pauke ei korviisi aina soikaan musikaalli-
sesti, vaan kalskahtaa kovana kivitystä vasten.

Tänä päivänä on aurinko pilven alla, mutta me
tiedämme, että se on olemassa.

20. 5. 1944.

Martta Kulonen:

Heinäkuussa.

On kesä ja helteinen heinäkuu
julistaa ALMANAKKA.
Kivikylän asukas paleltuu:
valittaa talonmiehenakka.

Sataa---Sataa---Sataa...
Varpain kylmin ja kuraisin
kiertää portaissa ainaista rataa
lapset köyhien korttelin.

On järviä kymmenintuhansin
vaan rannoilta metrinvertaa
lapselle laitakaupungin
ei riitä ainutta kertaa.

Hiekkarannalla.

Kirkkaita, polttavia on säteet auringon.
Ääretön ja loistavainen taivas on.
Ääretön on avaruuden suuruus,
tenhoava merituulen raittius.

Allani polttavainen hiekka valkea,
Edessäni meri siintäväinen, aukea.
Ympärillä sadoittain ihmismassaa
kaikkialla joutilaana lojumassa.

Kuitenkin oon täällä aivan yksin,
vaikka onkin naapureita vieretyksin.
Kumma kaiho valtaa mieleni,
on kuin avaruus ois niellyt sieluni.

Ajatus vain lentää kevyt aivan,
lailla suuren, välkehtivän lentolaivan.
Muassa ~~muassa~~ kauniin lokin, valkosiiven
Lailla untuvaisen poutapilven.

Ja kiittää jo, kuin ^apeta se tahtois
arkipäivän ahtaudesta kauas pois.

Vaan linnunhäkkiin sen taas suljen,
kunnes vapauteen itsekin mä kuljen.

Älä aja, isäntä

Älä aja ,isäntä.
Koni ei moista kiirettä kestä.
Sen jalat vaivatut valittaa
on hidas toisia seuraamaan .
Eihän se perilletuloa estä.
Älä aja,isäntä.

Oi herra,minne on kiire.
Onhan hautani paikallaan.
Sinne ehdimme kyllä vielä
vaikka tahtia harventaa.
On aikaa kylliksi siellä.
Oi herra, miksi on kiire.

~~Mestari,xäkäxvaadixenempääx~~

Mestari,älä vaadi
mun enempi kestäämään.
Tahdonhan minä juosta
ja tottua iskemään.
Ja kun kello soi mulle milloin
ohien rivissä kyllä silloin.
Mestasi,älä vaadi enempää.

Lausuntatehtävä.

Juhlaruno.

Me saavuimme metkøjien takaa
kaupungeista ja pienistä kylistä,
tienolta lieden ja kaivon
Tulimme pelloilta ja karjakartanoista,
lukuisista luottamustehtävistä.
Me tahdoimme nähdä toisiamme,
kanssasiamme kaipasimme.

Olemme yksitoikkoisuuteen lopen uupuneita.
Koneen katkeamaton jyrinä on tappanut sielumme.
Työn samanarvoisuuden ylevä julistus
ei kantaudu meidän asemiimme asti.
Pettymyksiä pettymysten jälkeen,
Tiellämme huolten ja harmien haitat.
Ainainen kiire päivien perään,
ehtoo kun ehtii, aamulla herään.

Mikä on kaiken tämän yhteenlaskettu summa ?
Mitä päiväkäskyyn tänään on kirjoitettu ?
Se on taisteluhuuto--Oman sukumme kutsuva ääni.
Mihin yksin ei yllä on voimia yhdessä kyllin.
Yhdessä karkoitamme masennuksen vaaran,
tavoitamme elämän ylevän määrän.
Lujotamme uskoa vapauteen ja tosirauhaan.
Meillekin kuuluvat kulttuurin kultaiset jyvät.
Meitäkin varten on onni ja elämän ~~on~~ ilo.
Tiedämme, valoisa, hedelmällinen maa on edessäpäin.

Kuitenkaan ei hedelmiä helmaan heitetä,
ne ^{on} itse poimittava, hankittava tosiyöllä.
Ilman työtä ei luoda mitään.
Vastuusta vapaa ei ole kukaan.
Onko nyt oikein syrjässä seisten
varrota valmista, oottaa ihmettä tapahtuvaksi
Mitään ei voiteta valittamalla,
Vain työllä on totuttu ihmeitä aikaansaamaan
Utteraa työ ja oikea sisarusmieli
on paras perintö, siirtyvä polvesta polveen.

Voimakkaasti tänään suonemme sykkivät,
silmämme katsovat kauaksi, korkealle.
Lippumme liekki ja henkemme hehku
ei sammu sateessa eikä tuulessa taltu.
Valveutunut työläisnainen
tuntee jo tänään tehtävänsä.
Hellittämättä heikkojen puolesta seisten
kukin paikkansa rivissä tietää.
Naisen suku on valtavan suuri,
se on ihmisen suvusta puolet.

Ylevä on yhteinen tehtävämme
virittää ja valvoa aina uutta,
omaa, arvokasta kulttuuriamme luodak.
Rakentaa oikeudenmukaista yhteiskuntaa.
jokainen askelen ala on taistellen vallattava.
Lannistumatta on pyrittävä eteenpäin,
eteenpäin ohi vaikeuksien ja ristiriitojen.
Tiemme on selväksi viitoitettu-----
Vapautta, oikeutta ja rauhaa toteuttaen
onnellista, turvallista tulevaisuutta kohti.

Martta Salmela-Järviselle

70-vuotisp.

Minä kaukaa katsellen tyttosen näin
juoksevan "Linjoilla " paljain päin.
Ja kupeella kalliovanhuksen
näin jäljet paljaitten varpaitten.
Koulussa kisaillen kuljettiin---
Taas äidin avuksi ehdittiin.

Muistathan nuoruuden keväimen,
ilon terveen, puhtaan ja onnellisen.
Niin paljon lupaavan toukokuun,
kukkivan tuomen ja pihlajapuun ,
Oli uskoa, toivoa täynnä rinta---
Oi nuoruuden aikaa hurmaavinta.

Taas valkeni kerran päivä uus.
Tuli vastaan vakava velvollisuus.
Tuli työ ja perhe ja yhteiskunta.
Miten paljon vaativatkaan ne sulta.
Työntäytteiset päivät ja vuodet nää
ovat täysipainoista elämää.

On tarmoa,voimaa ja lahjoja muita
ja vaatimassa on satoja suite,
kun heikkoja hoivata,huoltaa halaa,
pienoisten piiriin alati palaa.
Ei hehkuva henki sammuta tultaan
kun sydän on kerran valettu kultaan.

En alistu, en.

Minä katselen kattolautaa.
Ne on rivissä vierekkäin,
urat suorassa thtäällepäin,
Kas, oksan kohsalta tuosta
pihka on alkanut juosta.
Tuossa on maalissa katko
ja tuossa maalissa jatko...
Elän niin lähellä hautaa
ja katselen kattolautaa.

Tuska vain lähellä pysyy.
Kauanko kuoletus kestää ?
Eikö mikään voi tätä estää ?
Minun silmäni kuivuvat niin
kuin kynttilä sammuksiin.
Kukaan ei huomanne, - salaa
miten sielun pohjalla palaa.

Polttava tuska vain lähellä pysyy,
Miksi ? Sitä vain alati kysyy....
hän kellä henkeä vielä on vähän.

"Älä yksin juttua jauha,
Mence muiltakin mielenhauha.
Sinun töki jo uskoa pitää,
että enää ei tule mitään,
On käytynä polut ja puistot,
on kerrottu kaukaiset muistot.

Ainaiseks jäät sinä tähän,
Oli henkeä peräti vähän ".

Kädet vain tahdissa soutaa.
Lanka on harmaata, tummaa.
Se vain on niin kummaa
kun henki ei kehästä pääse
vaan polkijan vangiksi jää se.
Saisi mestari kohta jo tulla,
on rukissani täysi jo rulla.

Tästä tilille kyllä jo joutaa....
Kädet kehrääjän ees taas soutaa.

Alistu en ----en alistu, en.

Se on vastalauseeni kerrasta kertaan
niinkauan kuin sydän sylkytti vertaan.
Minä tartun kevään lupaukseen,
kuin kerran suureen rakkauteen.
Vaikka olenkin elänyt kädestä suuhun
ja päiväni tuhlannut turhaan muuhun,
niin tahtoon väärrien jumalien
sittenkään minä alistu, en.

Elämäntehtävä.

Saunan seinässä raksaa.....

Miten se toukkakin jaksaa
tehdä turhaa työtä
monta pitkää yötä.

Yhä tiimasta toiseen raksaa....

Kuka sulle vaivat maksaa.
Vai teetkö sä kutsumustyötä,
kun nakerrat kaiken yötä.

Kenen puolesta puuta sä puret
ja toimeentuloa suret.

Kenen iloksi lokeron kaivat.
Eikö olekin turhia vaivat.

Älä moisia kysele -- höökka.

Vaikka olenkin seinässäntoukka
Lokerossaan jokainen raksaa
niin kaukauan kuin yleensä jalsaa.

Jää taakseni käytävä väärä
ja edessäni ääretön määrä
tekemätöntä työtä
perittynä syntymän myötä.

Martta Kulonen:

Tulevaisuus-lehdelle.

Terve, terve sinä Tulevaisuus.
Kuusikymmenvuotias, aina uus.
Olet raikas ja rattoisa tuttavuus.
Terve, terve, Tulevaisuus

Olet kulkenut polkua pitkää ja kaitaa,
raivaamatonta korvenlaitaa.
Et ole harhaan astunut tieltä,
on kylliksi ollut taistelumieltä.

Täyttää on teksti ja asukin upee
seitsemäskymmen käymään kun rupee.
Ei intomme, uskomme sammua saata,
ei lämmin syke suonissa laata.

Pitkää ikää ja onnea myötä
kun yhdessä puurramme totista työtä.
Nyt juhlava tauko on päivätyössä,
hopeasolki vuosien vyössä.

Martta Kulonen:
Lasten tervehdys.

Niin kauniin kuvan minä tänään nään,
nään tähtiä täynnänsä tuvan tään....
Mikä saakaan silmät noin loistelemaan ?
On kohdattu toverit ympäri maan.

Maan äärestä ääreen, rajasta raja
sanansaattaja kulki majasta majaan.
Vastustamaton aatteen väkevä virta
pois huuhtoi esteet tienovilta.

Näin katsomme kasvoja mietteläitä,
hopeanharmaita, tummia päitä.
Teitä kiitämme aatteen siemenistä,
menneistä vuosikymmenistä,

Tänään tämä nouseva, nuiiri kansa
kerää työhön vetreitä voimiansa.
Vaikka kädet ei yllä korkealle asti
meillä on intoa, uskoa rajattomasta.

Soolo: Maailma on niin sekava ja tyttö tää niin pieni.
Kuulehan sä, isosisko, näytä mulle tieni.

Jos meitä vain ohjaa varttunut väki,
me muistamma kyllä mitä äitimme näki.
Me viestiä viemme kaikkien nähden,
me luemme läksyä huomisen tähden.

Hyviä päiviä toivomme teille.
Jos huomion rippeitä riittäisi meille,
niin työtänne varmasti jatketaan
ja kaunista lippua seurataan.

Martta Kulonen:

Tervetuloa Turkuun.

Tervetuloa tänne Turkuun
varsinaiseen Suomen mekkaan
kuuluisalle kupittaalte
linnan ja kirkkojen kaupunkiin
aidon Auran rantamille
kehtomme keinumasijoille.

Täällä tapaavat toverit
ylimmäiset ystävänä .
Hymyn herkän havaitset
kanssasiskon kohdatessas
saman aatteen askareissa
vakaumuksen valtatiellä.

On jo päiväkin pitempi
aurinkokin armahampi.
Suvi saapunut suloinen,
valoisampi vuodenaika.
Siispä yhdessä olemme
viihtyisämmän viikonlopun.

Teille, äidit ja sisaret
voisimme vaikka luvata
polkevamme polkuanne
valmiimpata viittatietä
yli siltojen sinisten
päivän teille paremmille,
oikeammille oloille.

Siis, tervetuloa Turkuun
varsinaisen Suomen soppeen

Martta Kulonen:

1917 Jouluku 1967.

Joulun alla p- kaikkialla
kyseltiin ja arvaeltiin,
kokoonnuttiin - keskusteltiin.
Nuori tyttö korvin herkin
tunsi löytäneensä merkin -
Kuuli aran tuumiskelun,
maailmalta oudon melun -
Toivo kyti pelon alla.

Joulu tulla jollotteli.
mielin ankein kansa eli.
Pienen pirtin perhekunta
tunsi tuiman ajan paineen,
ahdistuksen hengen, aineen.
Satoi hiljaa pakkaslunta.
Hämärässä aamurusko -
Itsenäisyys - hento usko.

Kautta monen kovan koulun,
monen köyhän talven joulun,
monen ukkossään ja rakeen,
toiveitten ja rauhan takeen,
myrskysäiden, vuoksen, luoteen
nyt on tultu juhluvuoteen.
Hartaampata käy nyt käsi
sytyttämään kynttiläsi.

Martta Kulonen:

Kilpailut.

Sammakkoinen kilpasille
haastoi - aivan totta.
Sopiihan se ystäville,
vastas siihen rotta.

Sull' on suuta korviin asti,
vahvat takakoivet.
Minä pingon nopeasti,
tuskin voittaa voinet,

Minä tyydyn kolmiloikkaan,
sammakko nyt pyysi.
Jos et hypätä sä voikkaan,
se on oma syysi.

Minä vaadin estejuoksun,
se on kilpa jännä....
Siihenkin mä kyllä suostun,
-- Aletaan jo mennä.

Viekas rotta lähteissänsä
näytti vakavalta,
tuumiskeli mielessänsä:
Juoksen esteen alta.

Esteitä on kovin monta,
rotta juokse, juokse....
Mutta voi nyt onnetonta,
tultiin ojan luokse.

Rohkeasti yhtä-aikaa,
mutt' ei hyppy yllä.
Katsokaa nyt rottaparkaa.
- toinen selvis kyllä.

Sammakkoinen, toden totta
nauroi koko suulla.
Surkeana märkä rotta
täytyi sitä kuulla.

Opetus on tarinalla,
muistakaamme siitä:
Kehno tulos kerskunnalla
jos ei voimat riitä.

Martta Kulonen:

Olethan Jouluna iloinen.

Ihminen, olethan iloinen,
onnellinen ominesi.
Joulujuhlan joutumasta,
harmaan hämyn häivynnästä
päiväkullan pääsemästä,
varmasta valon voitannasta

Kynttilät ja joulukuusi,
ikivanha - aina uusi.
Lumikiteet, punaväri,
kullan hohde hopeainen,
tähdenvälke taivahinen -
Joulun puitteet jonkinmoiset.

Ethän silti sivuuttane
joulun suurta sanomaa.
Rakkautta rajatonta
kautta kainen kansakunnan
hyvän tahdon toivotusta,
tosirauhan rakennusta.

Äitiempäivänä.

Äiti, vuosituhanen takaa,
äiti paratiisin päiviltä asti.
Tiedon puuhun olet kurkoittanut.
Olet ihmisen suvusta puolet.
Olet kasvattanut valtiaat ja messiaat.
Olet kantanut pienet ja suuret huolet.

Lemminkäisen älykäs äiti
silvotun poikansa poluilla.
Sydämesi oli surua täynnä
tuhotun turvasi tähden.
Sinä jaksoit rakastaa ja rukoilla
elämän palaaminen puolesta.

Äiti, maapallon kaikilla äärillä,
äiti kaikkien kansojen keskellä.
Sotien ja valloitusten seassa,
nälän ja vainon vuosilta,
sinä suojelit sukupol~~vä~~-via,
sinä säilytit elpyvän elämän.

Työmiehen vaivattu vaimo,
olet paljon merkinnyt muistiin,
olet vuori ja voimakas vielä.
Pyhäinen päivä nyt paistaa
tummankin taustan takaa.
Kun äiti on hyvä ja hellä,
on silloin hyvä jos kellä.

Martta Kulonen:

Äiti, kerro meille.....

Äiti, kerro meille mitä A A T A on.
Onko se vain sana kaunis, tarpeeton.
Olenko mina koskaan nähnyt sen.
Vai näkeekö sen vain silmät aikuisen.

Asuuko Aate siellä, missä on ylellisyys.
Vai missä on pelko ja puutteellisuus.
Onko se siellä, missä yhäti ~~toivotaan~~ toivottiin.
Kerro, äiti, onko se aina ollut niin.

Aikuiseksi kun kasvan ja ikäni karttuu,
leikit kun jätän ja voimani varttuu,
silloin, uskoisin, minäkin kohdata saan sen
Aatteen suuren, kauniin ja ihmeellisen.

Sen löydämme kyllä, sen helmaasi kannan,
sen puolesta nuoren intoni ilolla kannan.
Se meidät ohjaa aikoihin turvallisiin.
Äiti, uskomme, luotamme, toivomme niin.

Tunnelma.

Nyt tuulee sieltäpäin
minne auriko illalla laskee.
Sieltä viimeksi unta näin
tästä armaasta itsestään-
Vieläkin sisintä koskee.

Muistan vielä sen ehtoon
kun lapsjoukosta karkasin.
Jätin nuorimmaiseni kehtoon,
juoksin mansikkalehtoon
ja kyytä pelkäsin.

Oli vilja kuin puhdas kulta,
metsäraja niin vihreä, tumma.
Varpaita lämmitti multa.
Elokuu oli suuri ja kumma.
Sudämessä kipinä tulta.

Martta Kulonen:

Kuka kolkuttaa.

Kuka oveen lyö,
kuka kolkuttaa.
-- Hän lounasta syö,
voitko odottaa ?

Vanha saattajako
mua vartoo jo ?
Kohta alkaa yö.
Älä enää lyö.

Sinä hävisit taas -
jo päättyi erä -
Tuli vesiperä
sun kutsuntaas.

Ehkä huomenna lähden
sun ~~kutsuntaasx~~ vaadintaas.
Aurigon nähden
nyt valvon taas.

Helminauha.

Jos saisin koota elämäni parhaat päivät,
nekin ,jotka jo aikoja taakse jäivät,
niistä nauhaan poimisin kauniin rivin
kirkkaita helmiä tuhansin eri nimin.

Olis tummia murheita, punaista rakkautta,
pilvenväristä lunta, sirpale auringon kultaa,
harmaata huolta, pettymyksien keltamultaa.
Sinisiä toiveita, kirpeetä kaipausta.

Vain yksi helmi on vaaleanvihreä, suuri
Sen nimi on nuoruus, joka onnellisena juuri
kaikkea katseli herkin silmin ja korvin,
puhtaana pulputen, solisten, soitellen torvin.

Ohitseni nuoruus juoksi, tanssi ja telmi.
Vaan iki-ihana, hohtava, vihreä helmi
ei sammunut, vaalene ,katoa silloinkaan
vaikka kauemmaks käy, ei himmene milloinkaan.

Kiire.

Mihin vie tämä tuulen pyörre,
valtava heitto ja hoppu
ainainen kiperä kiire.
Sama kuitenkin kaiken on loppu.

Siellä kotikylässä vielä
rauha toki kuoltua alkaa.
Kun ollaan kalmistotiellä
käy hevonen käymäjalkaa.

Täällä on kiireitten keskun,
tääl' on helteessä köyhä rukka.
Kun päättyy päiväni joskus
joku vie, että tutisee tukka.

Martta Kulonen:

Äitienpäivän aattona.

On ihana kevät ja toukokuu.
Taas ihmeitten ihmeet tapahtuu.
Kuka äärettömyyteen katsoa tohti
siellä kiuri jo kohosi sineä kohti.

On "tilipäivä" ja perjantai-
" Isi paljon rahaa tänään sai"
Loistavat silmät nyt hymyää,
tarinantekoon poikanen jää.

" Katso, sulle mä kourani näytän,
arvaas, mihin tän rahani käytän ?
Etkö sä arvaa- oleksä häivä.
Pyhänä meillä on äitienpäinä ".

" Minä ostan ruusun ja saman tiän
sen ihan omalle äidille syliin vien.
Isin kanssa yhdessä kakvia kokkaan,
tarjoan itse, kiitän ja pokkaan "

Paisui pihamaalla yleinen melu-
Päättyi tärkeä keskustelu.-
" Minusta on äidillä paljon huolta.
Hei setten, äiti jo kutsuu tuolta ".

Martta Kulonen:

Jouluna

Syksy on niin harmaa, että
viikot vaihtuu vitkalleen.
Vaan kaihtamatta pimeyttä
joulu saapuu valoineen.

Miten suuren riemun aiheen
joulu tuokaan tullessaan.
vaivalloisen vuodenvaiheen
saduksi muuttaa aikanaan.

Syvempäänkin sielun ~~syvempään~~ pohjaan
kultasäde löytää tien.
Aivan ohimennen ohjaan
muistot, jotka mielen vie

lapsuusajan tanhuville
kylään köyhään, hiljaiseen,
tuohikattomajaan sinne
minkä tiedän lahonneen.

Muunnelma.

Tuu, tuu, tyttären Tuula.
Mistäs tisit tänne tulla ?
Tulin pitkin Turuntietä,
hipsuttelin Hämeentietä.

Tuu, tuu, tyttären Tuula.
Kuka sun käski meille tulla ?
Taisin tulla tuttavaksi,
isoäidin armahaksi.

Mitä tuot sä tuttessasi,
kuta kannat kainalossas ?.
Olen itse onnallinen,
lahja teille taivahinen .

Joulun alla.

Aika joutuu joulun alla.
Kiire, kiire kaikkialla.
Lyhyt päivä pimenee,
tunnelma vain tihenee,
Lumipilvet matalalla,
kukat valkean vaipan alla.

Vaan kohta näemme auringon,
Joulu, joulu tullut on.
Nuoren kuusen sisään taitat,
kultatähden latvaan laitat.
Tuoksuu aito, tuore havu
sekä kynttilöiden savu.
Olisinma vielä lapsi
minäkin--hanmaahapsi.

Sytytät jo kynttiläsi.
Ojenna myös lämmin käsi
yli kaiken kärsivälle
ihmiseltä ihmiselle..
Mille näyttää savimajan
joulu yli maitten rajan.
Kestämmekö syyttömän
katseen lapsen --työttömän..

Martta Kulonen:

Mummo kutoo tumpun

Mummo kutoo tumpun.
Seasta villalumpun
löysi lankakerän,
unohtuneen erän
kirkkaita langanpäitä.
nyt sommitellen näitä
kirjokintaan kutoo.
- Niin taiten silmu putoo,
Nopsaan rihmä juokse
mummokullan luokse.
Jo väsyi mummon käsi
hiljaa peittämäsi.

Martta Kulonen:

vangitulla virralla.

Tuossa oli kessan vehmas saari
ja kaunismuotoinen rannan kaari.
Jäljellä ei nyt ole mitään -
vain suora uoma lännestä itään.
Lapsena polskimme tuossa juuri,
nyt on pato - savinen muuri.
On kahleissa virta äsken niin vapaa,
alistuneena se ~~tänään~~ kohteensa tapaa.

Paistoi kuu kerran mustaan veteen,
toi hopeasillan silmiemme eteen.
Nyt vene ei solju rantaan lahden,
ei kuutamolla soudella yksin ei kahden.
Sävel on särkynyt- hävis rytmi soiton,
näet peruuttamattoman tekniikan voiton.
Mahtava haltia tää virta kerran,
nyt vankina IHMINEN-nimisen herran.

Kokemäenjoen sillalla -62.

Martta Kulonen:

Juhannuksena.

Taas lehvät koivussa kiiltää, tuoksuu
tuoksuu nuori havh -
siivekäs sineä viiltää.
Kuin kiitosuhrin savu
rannalta kiemura käy,
ei pilven häivettä näy.

Suvi on Suomessa jälleen
ja hetkessä hehkevassa
sylintäydeltä tälleen
parhainta tuhlailemassa.
Koet iloisen elämän saaton,
juhlan ja - juhannusaaton

Martta Kulonen:

Epäkohta.

Tytti pieni mennä viippas,
yli nurman juosta hiippas.

Tuli tumma virkanappi,
setä pitkä, koppalakki.

Sinun pitää kiltti olla,
istua vain hietikolla.

Nurmella vain leikkii hauvat
eikä pienet lapsivauvat.

Martta Kulonen:

Sisareni.

Onko sinussa, sisareni
paljon pahuutta ?

- Minussa on,
minä onneton.

Yritän olla ja valvoa
ja kaunista palvoa.

- vaan tietäen
taas tallaan sen

Olen sankari saamaton
ja peräti näsäviisas.
Taas vaiti oon,
"pää pensaikkoon"

Pahuus vain oli viisas
ja itsekkyyttä piisas.
Niin enemmän
taas häpeän -

Jos väistän sään
niin yksin jään.
Olen vähäinen
ja tiedän sen.

Kun pimee on,
se on lohduton.
- Miten sielu voi ?
Se kapinoi.

Martta Kulonen:

Työtä ja juhlaa,

Kolmekymmentä kertaa pyörähti kultainen kerä,
kolmekymmentä kertaa vaihtui ottelun erä.
Yhtä monta ~~kertaa~~ syksyä henkäili huurua halla,
huokaili tuuli pimeään taivaan alla.
Kolmekymmentä kertaa kevätkin saapua ehti,
heräsi maa, puhkesi vaaleanvihreä lehti,
iloiten pulppusi raikkaat purot ja lähteet
huuhtoen mielistä pölyt ja karstan tähteet.

Kolmekymmentä ~~kegää~~ hikisin käsin ja otsin.
Talkookyötä illoin ja sunnuntaisin.
~~Rätkeltä~~ palaten heti taas valmiina moiseen,
yhteisin tuumin, innoin ja reippain mielin
onnesta uupuen, väsyen, kertoen kymmenin kielin.
Veteraanimme vierellä käyden toimesta toimeen.
Uran he uursivat, muokkaus jatkuu yhä,
on vainion vaalinta kaikkina aikoina pyhä.

Kolmekymmentä ~~kää~~ syksyä kuraisin kengin ja saappain
Pimeys peloitti, karkoitti, hankalaks saattoi
kaiken sen mitä yritti sitkeä, uuttera väki.
Vastuusta, vaivannäöstä harvoin tulosta näki.
Näytti jo siltä kuin vihaisten viimojen valta
nielisi iäksi elämänuskon aatteiden alta.
Kuka nyt jaksaisi uskoa hyvään ja oikean voittoon
Vain hupsutko luottavat "Meidän päivämme" ~~voittoon~~ Koittoon

Yhtä usein rankaisi talvikin meitä.
Korkeat kinokset tukkivat tuttuja teitä.
Tietoisuuttamma vaani jo vakava toimettomuus,
Kolkkoa oli se kylmä ja valkoinen hiljaisuus.
Ei tähtitaivasta näkynyt pakkashuurujen läpi.
Vieraitten voimien kamppailun kyllä kuuli ja näki.
Jos aurinko joskus ennusti lämmintä poutaa,
niinn takatalvi järjesti jälleen jäätä ja routaa.

Ehtipä keväänkin kierros kolmekymmentä kertaa,
sen tenhovoimalle missään ei löytynyt vertaa.
Vastustamaton on luonnon väkevä valta,
kelvottoman se pyyhkii väkevän kulkunsa alta.
Se on riemua täynnä ja toiveitten täyttymystä.
Rohkean kevään suuresta tynnyristä
ken pisaran joi, sai vereensä varmasti käpinän sen
joka suonissa paisuu, täyttää voimalla sydämen.

Nyt juhlimme järjestöämme ja työtä.
Jos suopeat voimat on alati aikamme myötä,
ja syrjässä seisten kukaan ei valmista vuota,
jos uskomme ei meille pettymystä tuota
niin ylevän aatteen ja oikean sisarusmielen
johdolla rakasta, tuttua taistelulippua vieden
kuljemme ^{Ko # 267} kansamme tervettä tulevaisuutta,
lastemme onnea, rauhaa ja turvallisuutta.

Martta Kulonen:

Tämän päivän kuvia.

Jyväskylä, sydän-Suomi,
suvisydän ja kesäkuu -
Taustana taivas ja välkkyvä vesi,
ylpeä harju ja kukkiva maa.
Tää kuva on edessä silmiesi.
Sitä kyltymättä katsoa saa.

Viivähdä - viivähdä kiittävä hetki
ja siunaa ihmisen retki.
Sydän sitkeä, avara äitiemme
taottu, poljettu saatossa elon,
puolesta meidän ja omiemme
elänyt tuskassa, vallassa pelon,
Sen sisässä palaa ikuinen tuli,
sen lämmössä vastustamatta sulii
niin monta kovaa kokemusta,
saamatta julkista tunnustusta,
Se on ihmisen suvun sydän ja tuhto,
siellä elää aatteen aidot ja suuret,
siellä kasvaa voima ja kunto,
siellä säilyy ikuisen elämän juuret.

Tämän päivän kuva ja huoneentaulu
on suuria kysymysmerkkejä täynnä.
On viivoja, värejä, harmautta,
kieltoja, käskyjä, tekstiä uutta.
- Kokoa ilmasta parhaat sanat,
tee niistä voimakas taistelulaulu.
Ajan henkeen tartu tukevin käsin,
näe selvästi suunta ja tehtäväsi.

On Suomessa suvi, kaunis ja heljä,
elämme vuotta kuusikymmentäneljä.
Puhdas taulu on nyt edessämme,
tyhjät, sileät kehykset vain,
Siihen piirrämme oikeudenmukaisen lain
uusi usko taas mieliä voittaa
kun keväiset tuulet jo ilmassa soittaa.
Tuntosarvet kohti tulevaisuutta
käy uuden luoja ja vierellämme,
rakennamme rauhaa ja tulevaisuutta.

Martta Kulonen:

Aamuherätys.

Herää piiri pihamaan
aamuun uniseen.
Kasvot käyvät ikkunaan
ja peittyy uutimeen.

Ovi kuuluu auenneen,
se hiljaa narahtaa....
Jää vaaksanverran raolleen
kissan livahtaa.

Etsin joulua.

Olen etsinyt joulua tullen ja menen...
Joulu - sen koetun lapsena ennen
luulin jo hukkuvan lamppujen loistoon,
melun ja mainoksen tyhjään toistoon
kaupan kilpaan ja kuohuun kadun,
värien välkkyyn, helyihin sadun.
Näinköhän ihmistä palvella voivat
kun jouluksi markkinaviikon toivat ?

Ei joulunhenkeä noin vain luoda,
ei kukkurakoreilla kotiin tuoda.
Ei joulua voi toki rahalla ostaa,
ei maahan tuoda - osinkona nostaa.
Ei tehtaasta tilaten hyllyjä täyttää,
ei messuilla uusia malleja näyttää.
Laukussa kestävä eväs - kuljen
kun rakkaat muistot sieluuni suljen.

Jouluun kuuluu äiti ja isä,
pienoinen kuusi ja - murkinan lisä.
Sisarusparvi oli paljoa vailla
se iloitsi aidosti muiden lailla.
Oli pienessä pirtissä perhe ja - sopu,
se joululahja ei jakaen lopu.
---Jännitys tuttu jo hiipii poveen
"kun naapurinsetä" jo koputti oveen.

Kun joulykynttilän elävä loisto
~~on~~syksy~~v~~u~~p~~imeisinä~~x~~päivinä~~xxxxx~~
on syksyn pimeistä päivistä voitto
joka vuodesta vuoteen muistuttaa
meille ihmisyyden sanomaa.
Vaikka joulu pienetkin puitteet saa
se mielet arjesta kohottaa.
On juhlan suurena sanomana
rauhan ja sōvinnon ikuinen sana.